

Beslutningsforslag nr. B 116. Fremsat den 8. april 1999 af udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen)

Forslag til folketingsbeslutning

om dansk deltagelse i en NATO-ledet multinational styrke i Albanien

Folketinget meddeler sit samtykke til, at danske militære styrker stilles til rådighed for en NATO-ledet multinational styrke til indsættelse i Albanien på invitation fra Albanien under vilkår, hvor muligheden for at anvende magt foreligger. Styrken har til opgave at lette en sikker og

hurtig levering af humanitær bistand til flygtningene fra Kosovo, primært i det nordlige Albanien og at bistå med at skabe sikre forhold for de albanske myndigheders og internationale humanitære organisationers arbejde hermed.

Bemærkninger til forslaget

I. Den albanske regering har anmodet NATO om bistand til at skabe sikre rammer for det humanitære bistandsarbejde i det nordlige Albanien. Den massive flygtningetilstrømning fra Kosovo er forårsaget af de serbiske sikkerhedsstyrkers systematiske etniske udrensningekampagne, der blev påbegyndt den 20. marts 1999. Som konsekvens heraf har den humanitære situation over de seneste uger nået et katastrofalt omfang.

Det er vurderingen, at op imod 900.000 kosovo-albanere er flygtet og blevet internt fordrevet siden konflikten begyndte i marts 1998, og at ca. 285.000 flygtninge pt. opholder sig i Albanien. Hertil kommer et større antal som endnu ikke har krydset grænsen til Albanien, samt endvidere et større antal, som ventes at ankomme til Albanien fra Makedonien (FYROM). Den humanitære katastrofe har dermed en karakter, hvis lige ikke er set i Europa siden 2. Verdenskrig.

II. Tilstedeværelsen i Albanien af en NATO-ledet multinational styrke skønnes at være en afgørende forudsætning for at de albanske civile myndigheder, UNHCR og andre humanitære organisationer kan gennemføre den humanitære bistand til de nødlidende kosovo-albanere. Indsatsen vil ske i tæt samarbejde og koordinering med de albanske myndigheder og de internationale civile og humanitære organisationer, herunder ikke mindst UNHCR, som er den førende (lead) organisation, udpeget til at koordinere det humanitære arbejde i området.

III. NATO-landene har på anmodning fra Albanien udarbejdet en plan for indsættelse af en NATO-ledet multinational styrke (Albanian Force, AFOR) for at sikre den humanitære bistand.

Styrkens væsentligste militære opgaver er at lette og sikre levering af humanitær bistand, samt at bistå med at skabe sikre forhold for de albanske myndigheders og internationale civile og humanitære organisationers arbejde i Albanien.

Styrken forudses som udgangspunkt at bestå af ca. 6.-8.000 mand, idet styrkeopbygningen dog vil ske gradvist. Således er et fremskudt hovedkvarter allerede under opbygning. Der forudses deltagelse af PFP-lande i styrken.

Styrken vil være underlagt NATO's øverstkommanderende i Europa, SACEUR's, overordnede kommando. Indsatsområdet for styrken omfatter albansk land-, sø- og luftterritorium.

Muligheden for at anvende militære magtmidler består med henblik på at sikre sikkerheden for personalet ved styrken, styrkens frie bevægelighed samt i nødsituationer, herunder i givet fald til fordel for de humanitære organisationer samt for potentielle eller faktiske ofre for alvorlige forbrydelser og lignende. Det lægges til grund, at der er tale om udsendelse efter anmodning fra den albanske regering, som er indforstået med styrkens mandat og opgaver. Magtanvendelsen skal være militært nødvendig, en sidste udvej og skal ske efter forudgående varsel. Den skal desuden være proportional, ske på lavest mulige niveau og i videst muligt omfang uden følgeskader på civile. Endelig er gengældelsesaktioner ikke tilladte.

Styrken minder i sin opbygning og i sine opgaver om Alba-styrken, der med dansk deltagelse blev indsat i Albanien i 1997 for blandt andet at lette og sikre den humanitære bistand.

IV. Regeringen finder, at Danmark bør yde et militært bidrag til den vigtige humanitære opgave i Albanien forårsaget af den værste humanitære katastrofe i Europa siden 2. Verdenskrig.

Det er regeringens hensigt at bidrage med en opklaringsenhed på op til 200 mand samt personel til elementer til NATO's kommandostruktur og de dertil knyttede højere placerede enheder samt evt. personel til fælles støtteenheder. Opklaringsenheden forudses at råde over flere typer køretøjer, blandt andet 15 pansrede hjulkøretøjer af typen »Eagle«, der tidligere har været anvendt af danske enheder i Albanien, og som også anvendes af de danske enheder i SFOR i Bosnien-Herzegovina.

Desuden vil de allerede udsendte F-16 fly med støttestøtpersonnel og støttmateriel fortsat være til rådighed for NATO's flyoperationer i forbindelse med krisen i Kosovo. Et dansk bidrag vil ligge i forlængelse af den hidtidige danske indsats på Balkan og i forhold til Kosovo, herunder særligt Folketingets beslutning af 8.

oktober 1998 om et dansk bidrag til en NATO-indsats på det vestlige Balkan. For at løse opgaven optimalt må bidraget have en vis fleksibilitet så det om nødvendigt kan tilpasses den stedfundne udvikling samt evt. tilpasninger i den øvrige NATO-styrke.

Der vil kunne ske en udvikling i situationen, der kan medføre et ændret behov, hvorfor det vil kunne komme på tale at ændre det danske bidrag. Skulle der opstå behov for væsentlige justeringer i det danske bidrag eller ske større ændringer i styrkens opgaver på en måde, der kan berøre det danske bidrag, vil regeringen rådføre sig med Det Udenrigspolitiske Nævn herom eller, om nødvendigt, på ny forelægge sagen for Folketinget.

V. Under henvisning til det anførte anmodes Folketinget om at meddele sit samtykke til, at danske militære styrker stilles til rådighed for en NATO-ledet multinational militær styrke til indsættelse i Albanien med henblik på at lette fordelingen af humanitær bistand og at bistå med at skabe sikre forhold, primært i

det nordlige Albanien, for de albanske myndigheders og de internationale organisationers civile og humanitære arbejde. Muligheden for militær magtanvendelse består med henblik på bl.a. at sikre sikkerheden og bevægelsesfriheden for styrken selv og de humanitære organisationer samt for potentielle eller faktiske ofre for alvorlige forbrydelser eller lignende. Det betones, at Albaniens regering har anmodet om og givet sin accept af indsættelsen af styrken.

Den samlede danske indsats vil omfatte en opklaringsenhed på op til ca. 200 mand, samt evt. bidrag til kommando-struktur mv. Nettoudgifterne forbundet med udsendelsen af opklaringsenheden beløber sig for det første halve år til ca. 50 millioner kr. Udgifterne forbundet med udsendelsen i 1999 forventes at kunne afholdes indenfor forsvarsrammen. Ud over styrkebidraget vil Danmark i lighed med de øvrige NATO-lande skulle bidrage til finansieringen af de fællesudgifter, som er forbundet med operationen.

Til beslutningsforslag nr. B 116. Skriftlig fremsættelse (8. april 1999)

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om dansk deltagelse i en NATO-ledet multinational styrke i Albanien.

(Beslutningsforslag nr. B 116).

Beslutningsforslaget skal skabe grundlaget for, at danske militære styrker stilles til rådighed for en NATO-ledet multinational styrke til indsættelse i Albanien på invitation fra den albanske regering.

Styrken har til opgave at lette en sikker og hurtig levering af humanitær bistand til flygtningene fra Kosovo og at bistå med at skabe sikre forhold for de albanske myndigheders og internationale humanitære organisationers arbejde hermed.

Behovet for bistand er opstået som følge af den massive flygtningestrøm forårsaget af serbi-

ske sikkerhedsstyrkers systematiske etniske udrensningskampagne.

Styrken forudses som udgangspunkt at bestå af ca. 6.-8.000 mand. Der forudses deltagelse af PfP-lande.

Regeringen finder, at Danmark bør yde et militært bidrag til denne vigtige humanitære opgave i Albanien. Det er regeringens hensigt at bidrage til den NATO-ledede styrke med en opklaringsenhed på op til ca. 200 mand. Hertil kommer personel til elementer til NATO's kommandostruktur og de dertil knyttede højere placerede enheder samt evt. til fælles støtteenheder.

Et dansk bidrag vil ligge i forlængelse af den hidtidige danske indsats på Balkan og i forhold til Kosovo.

Idet jeg i øvrigt henviser til de bemærkninger, der ledsager forslaget, skal jeg tillade mig at anbefale det til det Høje Tings velvillige behandling.